

1. Wat is een UBO?

De afkorting UBO staat voor Ultimate Beneficial Owner, oftewel uiteindelijk belanghebbende. Voor bepaalde (financiële) instellingen, zoals banken, trustkantoren en (beurs)verzekeraars, geldt de wettelijke plicht om de identiteit van een UBO te achterhalen wanneer zij zaken doen met die partij. De achtergrond van deze bepaling is om te voorkomen dat natuurlijke personen met kwade bedoelingen, zoals bijvoorbeeld het witwassen van geld, zich kunnen verschuilen achter een onderneming, stichting of andere juridische entiteit.

Op basis van de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (Wwft) is een UBO een natuurlijk persoon die aan een of meerdere van de volgende kenmerken voldoet:

- een (in)direct belang van meer dan 25 procent in het kapitaal van een cliënt;
- meer dan 25 procent van de stemrechten in de algemene vergadering van een cliënt;
- feitelijk zeggenschap in een cliënt;
- begunstigde van minimaal 25 procent van het vermogen van een cliënt of een trust;
- bijzondere zeggenschap over minimaal 25 procent van het vermogen van een cliënt.

2. Hoe groot is het risico dat een organisatie zich schuldig maakt aan witwassen of financiering van terrorisme?

De wet vereist dat organisaties worden ingedeeld in risicocategorieën. De meest gehanteerde criteria zijn:

Land- of geografisch risico. Van instellingen wordt verwacht dat zij op de hoogte zijn van de risicogebieden die de Financial Action Task Force (FATF) aanwijst. Ook andere bronnen kunnen een indicatie zijn, zoals de National Corruption Index.

Organisatierisico. Sommige organisaties brengen een verhoogd risico met zich mee, zoals rechtspersonen met een ingewikkelde structuur.

Productrisico. Ook bepaalde producten brengen een hoger risico met zich mee. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan handel in edelmetalen en bankbiljetten, of bijzondere vormen van vermogensbeheer.

3. Wie moeten dit bewaken?

Vrijwel alle juridische en financiële instellingen, zoals advocaten- en notariskantoren, (beurs)makelaars, banken en verzekeraars, moeten ervoor waken dat hun diensten misbruikt worden om geld te witwassen of om te maskeren dat het een criminele herkomst heeft. Een belangrijk en effectief instrument daarbij is de Wwft.

Op basis van deze Wwft moet bijzondere aandacht worden besteed aan ongebruikelijke transactiepatronen en aan transacties die een verhoogd risico hebben op witwassen of het financieren van terrorisme.

Zo bevat de Wwft verplichtingen voor dienstverleners, zoals het moeten onderzoeken van de identiteit van cliënten, de herkomst van geld en het waken voor witwassen van gelden. Kortom, naleving van de Wwft draagt bij aan een stabiel en betrouwbaar financieel stelsel. De Wwft komt voort uit Europese wetgeving, elk land in de EU moet dit dan ook verplicht op nationaal niveau laten doorwerken.

4. Verplicht UBO-register

In 2015 is de vierde Europese anti-witwasrichtlijn aangenomen die uiterlijk in juni 2017 in de Nederlandse Wwft geïmplementeerd moet zijn.

Onderdeel van die richtlijn is het zogeheten UBO-register, waarvan de invoering en het bijhouden verplicht wordt voor elke lidstaat. De contouren van het register worden nog uitgewerkt maar al wel is duidelijk is dat het zal worden bijgehouden door de Kamer van Koophandel (KvK). Ook is duidelijk dat de verplichting tot registratie in het UBO-register zal gelden voor alle rechtspersonen, personenvennootschappen of andere entiteiten. Beursgenoteerde vennootschappen zijn uitgezonderd.

Entiteiten zijn zelf verplicht tot registratie van hun UBO('s) bij de KvK. Instellingen die verplicht zijn het register te raadplegen (zoals banken, advocaten en notarissen) moeten eventuele opgemerkte verschillen en onjuistheden melden bij de KvK. Verder moet Nederland wetgeving vaststellen waarbij meldingsplichtige entiteiten aansprakelijk kunnen worden gesteld voor inbreuken op de inschrijfverplichting.

Welke informatie staat in het UBO-register?

- Naam.
- Geboortemaand en -jaar.
- Nationaliteit.
- Land van verblijf.
- Aard en omvang van het gehouden belang.
- Informatie, zoals het adres en Burger Service Nummer zullen alleen beschikbaar zijn voor specifiek aan te wijzen instanties.

Wie heeft toegang tot deze informatie?

- Zonder enige beperkingen: autoriteiten zoals DNB, AFM en de Financiële inlichtingen eenheid (FIE) en hun evenknieën uit andere EU-lidstaten.
- In het kader van cliëntenonderzoek: meldingsplichtige instellingen zoals advocaten, notarissen, makelaars en banken.
- Alle personen en organisaties met een legitiem belang.

5. Uitgebreidere definitie UBO

Tot slot is van belang dat er onder de nieuwe wetgeving voor elke entiteit minimaal één UBO in het register wordt opgenomen. Daartoe worden de eerder bij punt 1 genoemde vijf criteria uitgebreid zodat voortaan een UBO ook een natuurlijk persoon is die voldoet aan een van de volgende kenmerken:

- de bevoegdheid bestuurder(s) te ontslaan;
- hoger leidinggevend personeel.

6. Opvragen UBO

Op grond van deze voorschriften zullen alle verzekeraars, maar ook J&H Verzekeringen BV, No Risk en J&H Beurs bij u de UBO opvragen wanneer er sprake is van een nieuwe aanvraag, uitbreiding van een bestaande polis of uitbetaling van een schade.